

Infektioturvallisuuskyselylomake sosiaali- ja terveydenhuollossa toimivalle

Tämä lomake on tarkoitettu Varsinais-Suomen sekä Satakunnan hyvinvointialueiden palvelukseen tuleville uusille sote-työntekijöille sekä opiskelijoille infektoriskien kartoittamiseksi. Se on päivitetty 21.3.2025.

Tämä lomake on jaettu kahteen osaan.

Ensimmäisessä osassa on tuberkuloosi- ja salmonellariskiselvitys sekä käsien ihorikkoihin ja moniresistenttien mikrobien kantajuuteen liittyvät riskienhallintaohjeet.

Toisessa osassa on tutustuttavaksi sekä arvioitavaksi oman rokotussuojan täydennystarve. Rokotussuojan tarpeen arviointi tehdään lääketieteellisin perustein toimipiste- ja tehtäväkohtaisesti.

Työntekijän/opiskelijan tulee tutustua tähän ohjeeseen hänen oman turvallisuutensa sekä potilasturvallisuuden näkökulmista. Tässä lomakkeessa kysytyjä työntekijän/opiskelijan terveystietoja ei välitetä työnantajalle. Kaikki mainitut ohjeet ovat voimassa myös työsuhteen/harjoittelun ajan, ja työntekijä/opiskelija voi olla yhteydessä työ- tai opiskelijaterveydenhuoltoon tai muuhun terveydenhuoltoon rokotusten täydentämiseksi tai tutkimuksia varten.

OSA I Työntekijän/opiskelijan arviointi tuberkuloosin ja salmonellan osalta

1. Tuberkuloosi

Tuberkuloosiselvityksen antaminen koskee uusia työntekijöitä/opiskelijoita, joiden osalta on **perusteltu syy epäillä mahdollista tartuntaa** tartuntatautilain 55 § mukaisesti. Perusteltu syy on 1) syntyminen tai pitkäaikainen/toistuva oleskelu maassa, jossa tuberkuloosi on yleinen tai 2) muu altistuminen tuberkuloosille.

Työnantajan on vaadittava työntekijältä/opiskelijalta luotettavaa selvitystä siitä, ettei hän sairasta hengityselinten tuberkuloosia. Ennen kuin työntekijä/opiskelija on vastannut lomakkeen kysymyksiin koskien hengityselinten tuberkuloosista, hän ei saa toimia

- sosiaalihuollon tai terveydenhuollon yksiköissä,
- alle kouluikäisten lasten hoitotehtävissä tai
- kotihoidon yksikössä.

Tarkoituksena on estää tuberkuloosin leviämistä.

Työnantajalla on oikeus käsitellä henkilön terveydentilaa koskevia tietoja tämän suostumuksella yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain, työterveyshuoltolain ja tietosuojalain mukaisesti. Vastaukset ovat salassa pidettäviä. Mikäli et halua vastata tähän kyselyyn, voit hankkia todistuksen tuberkuloositilanteestasi työ-/opiskeluterveydenhuollosta tai sote-keskuksesta ja toimittaa sen työnantajallesi ennen työsuhteen/harjoittelun alkamista.

Aiempi tuberkuloosi	Kyllä	Ei
Oletko sairastanut tuberkuloosin?	☐	☐
Onko sinulla viime viikkojen aikana ollut joitakin näistä alla kuvatuista oireista?	Kyllä	Ei
Yskää pitkittyneesti yli 3 viikkoa, ysköksiä tai limaa yskän mukana, verta yskän mukana, poikkeavaa yöhikoilua, laihtumista ilman syytä, kuumeilua, jonka syy on epäselvä?	☐	☐
Onko sinulla keuhkotuberkuloositartunnalle altistavia tekijöitä?	Kyllä	Ei
Oletko ollut lähikontaktissa henkilöön, jolla on keuhkotuberkuloosi (esim. samassa taloudessa asuvat, sukulaiset, ystävät, työkaverit)	☐	☐
Oletko hoitanut tuberkuloosipotilaita?	☐	☐
Ulkomailla asumiseen tai työskentelyyn liittyvät riskit*	Maa/maat	riski- maa
Missä maassa olet syntynyt? <i>Kirjoita maa/maat ja merkitse rasti, jos maa kuuluu korkean tuberkuloosiriskin maihin, kts linkki</i>		☐
Missä maassa tai maissa olet asunut vähintään 12kk ajan? <i>Kirjoita maa/maat ja merkitse rasti, jos maa kuuluu korkean tuberkuloosiriskin maihin, kts linkki</i>		☐
Missä maassa tai maissa olet työskennellyt terveydenhuollossa väh. 3kk ajan? <i>Kirjoita maa/maat ja merkitse rasti, jos maa kuuluu korkean tuberkuloosiriskin maihin, kts linkki.</i>		☐

*Lista korkean tuberkuloosiriskin maista on THL:n sivustolla [tuberkuloosin seurantasuositukset maittain](#) ja lisätietoa: [Tuberkuloosiin liittyvät terveystarkastukset | Työterveyslaitos \(ttl.fi\)](#)

Onko mahdollista, että sinulla olisi tuberkuloosi?

Mikäli vastasit yhteenkin kohtaan ”Kyllä” tai ilmoittamasi maa kuuluu riskimaihin, sinulle on tehtävä tuberkuloosiselvitys ennen kuin aloitat työskentelyn/ työharjoittelun sosiaali- tai terveydenhuollon toimintayksikössä tai alle kouluikäisten lasten hoitotehtävissä.

Ota yhteys opiskelu-/työterveydenhuoltoosi, jossa poissuljetaan keuhkotuberkuloosi. Selvityksen jälkeen työ-/opiskeluterveydenhuoltosi allekirjoittaa itsearviointilomakkeeseesi (tai YTHS omaan lomakkeeseen), että keuhkotuberkuloosi on poissuljettu ja harjoittelu tai työ voi alkaa.

HUOM! Selvitys ei ole tarpeellinen, jos edellisestä selvityksestä on kulunut alle 2 vuotta ja uutta altistumista ei ole tapahtunut. Tuberkuloosin oirekysely uusitaan uuden työsuhteen alkaessa, jos edellisestä on kulunut yli 2 vuotta.

Selvitys tehdään myös palvelussuhteen/opiskelun aikana, mikäli työntekijä/opiskelija on mahdollisesti altistunut tuberkuloosille oleskeltuaan pitkäaikaisesti tai toistuvasti maassa, jossa tuberkuloosi on yleinen. Tämän vuoksi sinun on tärkeää ilmoittaa työnantajallesi, mikäli työsuhteesi/opiskelusi aikana altistut mahdollisesti tuberkuloosille. On myös tärkeää, että otat aina yhteyttä lääkäriin, mikäli sinulla esiintyy yli 3 viikkoa jatkunutta yskää tai limannousua keuhkoista. **Tutkimukset ja mahdollinen hoito ovat tartuntatautilain nojalla sinulle maksuttomia.**

Lisätietoa tuberkuloosista www.tuberkuloosi.fi ja TB-oppaat - Tuberkuloosi - tuberkuloosi.fi ja [Tuberkuloosiin liittyvät terveystarkastukset | Työterveyslaitos \(ttl.fi\)](http://Tuberkuloosiin liittyvät terveystarkastukset | Työterveyslaitos (ttl.fi))

2.Salmonella

Tartuntatautilain 56 § salmonellasta koskee niitä palvelusuhteeseen/harjoitteluun tulevia henkilöitä, jotka käsittelevät pakkaamattomia elintarvikkeita, joita ei kuumenneta ennen tarjoilua ja joiden välityksellä salmonella voisi levitä, esim. leivonnaisia, pakkaamattomia lihavalmisteita.

	Kyllä	Ei
Onko sinulla edeltävän kuukauden aikana ollut kuumeista ripulitautia?	☐	☐
Onko lähipiirilläsi todettu edeltävän kuukauden aikana salmonellatartunta tai kuumeinen ripulitauti?	☐	☐

Mikäli vastasit yhteenkin kohtaan ”Kyllä”, on sinulta poissuljettava salmonellatartunta ennen kuin aloitat työn/harjoittelun **elintarvikealan** tehtävässä. Ota yhteys työ-/opiskelijaterveydenhuoltoosi, jossa ulostenäytteellä poissuljetaan salmonellatartunta. **Tutkimukset ja mahdollinen hoito ovat tartuntatautilain nojalla sinulle maksuttomia.** Selvityksen jälkeen työ-/opiskelijaterveydenhuoltosi allekirjoittaa itsearviointilomakkeesi, että salmonella on poissuljettu ja työ/harjoittelu voi alkaa. Mikäli vastasit kaikkiin kohtiin ”Ei”, sinulla ei ole salmonellariskiä ja voit allekirjoittaa itsearviointilomakkeen salmonellan osalta.

3.Ohjeita muiden infektioriskien hallintaan

Käsien ihon kunto

Sosiaali- ja terveydenhuollon työssä on huolehdittava hyvästä käsihygieniasta. Sen onnistunut toteutuminen edellyttää, että käsien iho on terve, ei käytetä käsikoruja ja että kädet desinfioidaan ohjeiden mukaan mm. ennen potilaskosketusta ja sen jälkeen.

Käsien krooniset ihorikot ja ihottuma altistavat käsien pitkäaikaiselle kolonisoitumiselle myös taudinaiheuttajamikrobeilla ja ovat riski sekä potilaille että työntekijälle itselleen.

Jos sinulla on kroonista käsi-ihottumaa tai kroonisia ihorikkoja, ole yhteydessä työ-/opiskeluterveydenhuoltoon tai omaan lääkäriisi ihon hoitamiseksi kuntoon. Tutustu myös henkilökunnan käsihygieniahjeisiin; [Varhan ohjeet](#) ja [Sata-alueen ohjeet](#).

Metisilliinille resistentin Staphylococcus aureuksen (MRSA) -kantajuus

Jos sinulla on todettu aiemmin todettu MRSA-kantajuus, ole yhteydessä infektioidentorjunta-/infektioyksikköön toimintaohjeiden saamiseksi.

OSA II Tietoa työntekijän/opiskelijan rokotussuojasta

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköissä hoidetaan lääketieteellisesti arvioituna tartuntatautien vakaville seuraamuksille alttiita henkilöitä, kuten immuunipuutteisia, alle yksivuotiaita, raskaana olevia ja yli 65-vuotiaita. Työntekijöiden rokotesuoja-vaatimuksella suojataan näitä henkilöitä.

Työntekijällä ja työharjoitteluun osallistuvalla opiskelijalla on oltava:

- 1) rokotuksen tai sairastetun taudin antama suoja tuhkarokkoa ja vesirokkoa vastaan
- 2) rokotuksen antama suoja influenssaa vastaan
- 3) imeväisikäisiä hoitavilla rokotuksen antama suoja hinkuyskää vastaan

Tartuntatautilain 1227/2016 48 §:n mukaan työskentelyyn sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköiden asiakas- ja potilastiloissa, joissa hoidetaan lääketieteellisesti arvioituna tartuntatautien vakaville seuraamuksille alttiita asiakkaita tai potilaita, saa käyttää vain erityisestä syystä henkilöä, jolla on puutteellinen rokotussuoja. [Varhassa](#) ja [Sata-alueella](#) on määritelty ne tilat, joissa työskentelyä Tartuntatautilain 48 § koskee.

Ohje rokotussuojan tarkistamiseen

Arvioi oma rokotussuojasi alla annetun informaation (Taulukko 1) ja rokotustietojesi perusteella. Aiempia rokotustietojasi voit selvittää rokotuskortista tai niiden kuntien terveyskeskuksesta, joissa olet asunut tai koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta.

Mikäli et ole sairastanut vesirokkoa tai tuhkarokkoa ja/tai rokotussuojassasi on puutteita, ole yhteydessä työ-/opiskeluterveydenhuoltoon rokotussuojan täydentämiseksi.

Taulukko 1. Avuksi oman rokotussuojan täydentämistarpeen arviointia varten

Perusrokotus kansallisen rokotusohjelman mukaan	Rokotussuoja	Sairastetun taudin tuottama suoja uutta tartuntaa vastaan
<p>1. Tuhkarokkorokote (MPR) Vuonna 1975 neuvoloissa aloitettiin 1-vuotiaille rokotukset tuhkarokkoa vastaan. Vuonna 1982 aloitettiin MPR-rokotukset, joka antaa sekä tuhkarokko-, sikotauti- että vihuriokkosuojan. Lisäksi MPR-rokote on annettu kaikille vihuriokkoseronegatiivisille vastasyntyneille vuoteen 1993 saakka. Kaikki saivat MPR-rokotuksen armeijassa 1986–2000 ja vuodesta 2012 alkaen ne, joilta suoja puuttuu. MPR-rokote on annettu sairaanhoito-oppilaitoksissa vuodesta 1987 alkaen niille, joilta immuniteetti MPR-taudeille puuttuu. Vuodesta 1988 alkaen MPR-rokote on annettu koulussa 11–13 –vuotiaille, jos toinen MPR-rokoteannos puuttuu. Ennen vuotta 1965 syntyneet tulkitaan tuhkarokon sairastaneiksi.</p> <p>Huom: rokotusta ei anneta raskauden eikä tiettyjen immuunipuutostilojen aikana.</p>	<p>Kaksi rokoteannosta (sen jälkeen pysyvä suoja)</p>	<p>Rokotusta ei tarvita, jos on sairastettu tauti. Huom: Laki edellyttää vain tuhkarokkosuojaa. Rokotuksen ottaminen on kuitenkin suositeltavaa ja sen voi ottaa, jos suoja puuttuu mille tahansa rokotuksen sisältämistä viruksista.</p>
<p>2. Vesirokkorokote Suomalaisista noin 95 % on sairastanut vesirokon 12 ikävuoteen mennessä. Syyskuussa 2017 aloitettiin rokotukset vesirokkoa vastaan neuvoloissa, joten työikäiset eivät ole saaneet rokotuksia osana kansallista rokotusohjelmaa</p>	<p>Kaksi rokoteannosta (sen jälkeen pysyvä suoja)</p>	<p>Rokotusta ei tarvita, jos on sairastettu tauti</p>
<p>3. Hinkuyskärokote (sisältyy samaan rokotteeseen yhdessä jäykkäkouristus- ja kurkkumätätehosterokotteen kanssa) Annetaan tehosterokotteena kansallisen rokotusohjelman osana 14–15 -vuotiaille, 25 vuoden ikäisille sekä sosiaali- ja terveydenhuollossa alle 1-vuotiaiden parissa työskenteleville. Rokotteen hinkuyskäsuoja on voimassa vain 5 vuotta (jäykkäkouristus- ja kurkkumätäsuoja 20 vuotta) Rokotteen voi antaa aikaisintaan kahden vuoden kuluttua siitä, kun on saanut edellisen jäykkäkouristus- ja kurkkumätätehosteen.</p>	<p>Jos työskentelee alle 1-vuotiaiden parissa, dtap-rokotetehoste uusittava 5 vuoden välein</p>	<p>Sairastettu tauti ei tuo pysyvää suojaa</p>

<p>4. Influenssarokote Olen tietoinen, että influenssarokote annetaan vuosittain.</p>	<p>Rokoteannos vuosittain</p>	<p>Sairastettu tauti ei tuo pysyvää suojaa</p>
<p>5. Muut rokotukset B –hepatiittirokotussarja. Ei kuulu tartuntatautilain 48 §:n rokotuksiin, mutta suositellaan työnantajan kustantamana henkilöille, joiden työssä on veri- tai eritetaturmavaara.</p>	<p>Kolme rokoteannosta. Jos rokotussuoja on tarkistettu ja todettu annetun sarjan jälkeen, suoja on elinikäinen</p>	<p>Rokotusta ei tarvita, jos on sairastettu tauti</p>
<p>Poliorokotustehoste. Ei kuulu tartuntatautilain 48 §:n rokotuksiin. Jos olet juuri ennen työtehtävän alkua oleskellut korkean polioriskin* maassa yli 4 viikkoa ja samalla edellisestä poliorokotuksestasi on yli 12 kuukautta, voit saada poliorokotustehosteen. *Kts lista polion riskimaista</p>	<p>Tehoste annetaan työterveyshuollosta matkaan liittyvän riskin perusteella</p>	<p>Aiemmin sairastettua enterovirusinfektiota ei huomioida</p>

Ohjeet lomakkeen palauttamiseen

työntekijä

- Uusi työntekijä täyttää ja allekirjoittaa lomakkeen → näyttää VAIN allekirjoitussivun esihenkilölle ennen työsuhteen alkua → toimittaa koko lomakkeiston allekirjoitussivuineen työterveyshuoltoon suljetussa kirjekuoressa
- Jos lomake ohjaa lisäselvitykseen → työntekijä on yhteydessä työterveyshuoltoon (ota lomakkeisto mukaasi) ja näyttää esihenkilölle työterveyshuollosta saadun lausunnon
- Tietoja ei tallenneta mihinkään

opiskelija

- Harjoitteluun tuleva opiskelija täyttää ja allekirjoittaa lomakkeen → näyttää VAIN allekirjoitussivun harjoitteluyksikön esihenkilölle ennen harjoittelun alkua → lomaketta ei lähetetä mihinkään
- Jos lomake ohjaa lisäselvityksiin → 2. asteen opiskelija on yhteydessä opiskelijaterveydenhuoltoon ja AMK/yliopistossa opiskeleva opiskelija on yhteydessä YTHS:ään.
- Opiskelijaterveydenhuollosta/YTHS:stä annettu lausunto näytetään harjoittelupaikan esihenkilölle ennen harjoittelun aloitusta. Lausunto säilytetään 2 vuoden ajan ja toimii myös muissa harjoitteluissa, mikäli tiedot **eivät muutu.**

Työntekijä/Harjoitteluun tuleva opiskelija

Nimi	
Henkilötunnus	Kotipuhelin
Ammattinimike / tehtävän kuvaus	
☐ Työntekijä ☐ Opiskelija ☐ Siviilipalvelusmies ☐ Muu, mikä:	
Yksikkö, johon tulet töihin / harjoittelijaksi	

Sosiaali- ja terveydenhuollossa toimivan infektioturvallisuusselvitys

Vakuutan antamani tuberkuloosia (tartuntatautilaki § 55) ja salmonellaa (tartuntatautilaki § 56) koskevat tiedot oikeiksi. Olen lukenut Infektioturvallisuuslomakkeen ohjeet ja olen tietoinen, että minulla on mahdollisuus täydentää tartuntatautilain 48 §:ssä mainittua, sosiaali- ja terveydenhuollon työssä tarpeellista rokotussuojaani suositusten mukaiseksi. Annan suostumukseni työ-/opiskeluterveydenhuollossa käsitellä ja säilyttää edellä mainittuja tietoja. Mikäli yllä olevat tiedot muuttuvat, ilmoitan siitä työ- tai opiskeluterveydenhuoltoon viipymättä.

____ / ____ / ____
päiväys

työntekijän / opiskelijan allekirjoitus ja nimenselvennys

Mikäli itsearviointilomakkeen perusteella työ- tai opiskeluterveydenhuollossa on tehty terveystarkastus ja keuhkojen röntgenkuvaus, ja todettu sopivuus tartuntatautilain 55 § mukaisiin tehtäviin tai tartuntatautilain 56 § mukaisiin tehtäviin: työ-/opiskeluterveydenhuollon ammattilainen allekirjoittaa.

Paikka ja pvm _____ Soveltuva 55 § ja/tai 56 § perusteella.

Työ-/opiskeluterveydenhuollon ammattihenkilön allekirjoitus (ammattinimike ja nimenselvennys)

Lisätietoja Varha	Lisätietoja Sata-alue
Länsirannikon Työterveys Oy puh. 010 325 2200 Turun opiskelijaterveydenhuolto, puh. 02 266 1570 YTHS, puh. 046 710 1073 Varhan Infektioidentorjuntayksikkö, puh. 02 313 2431	Länsirannikon Työterveys Oy puh. 010 325 2200 Sata-alueen opiskeluterveydenhuolto YTHS Pori puh. 046 710 1073, Rauma puh. 046 710 1073 Sata-alueen infektioyksikkö, puh. 044 707 6874